

MET DE E-BIKE DOOR HET MONTAFONDAL

Mountainbiken in Oostenrijk? Het lijkt iets voor goedgetrainde atleten of doorgewinterde fietsfanaten. Maar door de introductie van de elektrische mountainbike in het Montafondal kan iedereen vandaag genieten van een avontuurlijke fietstocht in het hooggebergte. Rustig trappend, geholpen door het zachte gezoem van het elektrische motortje, steeds hoger de bergen in: het is een zaligheid.

Zoemen door de Alpen

Onze gids voor de komende dagen is Marcus. Wanneer hij ons in de lobby van het hotel opwacht, zakt de moed me meteen in de schoenen. Bijna twee meter gebruinde pezen, strak in complete outfit, inclusief Pantani-sjaaltje rond zijn kortgeschoren hoofd geknoopt. Als ik mij voorzichtig excuseer voor mijn net iets minder aangepaste korte broek en sportschoenen stelt hij me lachend gerust: 'Maak je maar geen zorgen. We beginnen rustig en zien wel waar we uitkomen.' Hij legt de fietskaart open en laat zijn vinger langs de dunne rode lijnen lopen waarover we de komende drie dagen zullen fietsen. Als uitvalsbasis hebben we voor Schruns gekozen, het grootste van de elf dorpjes van het Montafon.

Hemingway achterna

We beginnen met een opwarmertje. Door de vallei van Schruns naar Partenen langs de rivier de Ill. Het weer is schitterend. Overal zijn boeren druk bezig hun weiland te maaien. Ze hebben maar voor enkele dagen mooi weer voorspeld, dus iedereen helpt mee het gemaaide gras te verzamelen en te drogen voor de

natte wolken terug in de vallei hangen. Met rieken gooien ze het hooi de lucht in en een gele stofwolk waait geurend in onze gezichten als we voorbijfietsen. Jong en oud, vrienden, familie en burens, iedereen staat tot aan de knieën in het hooi. Je maakt het voor jezelf zo zwaar als je wil op een elektrische fiets. Zet je het motortje helemaal af, dan is het zweten geblazen, een e-bike is immers een stuk zwaarder dan een gewone fiets. Maar zet je het aan, dan begint de pret. Het is nog het best te vergelijken met het plotse duwtje in de rug dat je als kind van je ouders kreeg als de fietstocht wat te lang duurde. Op de 'eco-stand' voelt de fiets al een pak minder log aan. Klik je verder door naar 'tour', dan begint het echt lekker te gaan. En 'sport' of 'turbo' doen je zelfs de steilste stukken zonder veel problemen overwinnen. Natuurlijk, hoe meer je van het motortje vraagt, hoe sneller je batterij leegloopt. Om je een lege batterij te besparen hebben ze in het Montafon een uitgebreid netwerk van oplaadpunten waar je gewoon je lege batterij inlevert en er een volle voor in de plaats krijgt. De weg loopt verder door de vallei langs honderden soorten groen. Het Montafondal gonst van de insecten die samen één akkoord zoemen. Naast een van de bronnetjes vullen we onze drinkbussen nog eens met het ijskoude bergwater. Het dal is zo'n 39 kilometer lang en ligt in de meest westelijke deelstaat van Oostenrijk, Vorarlberg. In de winter is het een aantrekkelijke bestemming voor wintersporters. Ook de schrijver Ernest Hemingway en zijn kroost waren weg van het Montafon. In de winters van 1926 en 1927 verbleven de Hemingways telkens drie maanden in Schruns. Hemingway maakte er lange skitochten en werkte er verder aan zijn manuscript *The sun also rises* (1926). In zijn kortverhaal *The snows of Kilimanjaro* >>>

Ximus quam isimpori as aut poriatia quibeatur, volendi tatemolo consequ iatatat estrum ipition eruntioria con por amet voluptat.

Ritis et dolupta siminvento event facearum, sin nonsed ut veriamus.

Rum quae quae site susdaero esereius enda destrum harcide laboreperum et, con pedia seque

(1936) verwees hij naar de witte toppen rond Schruns. Maar wij zijn hier om te fietsen. Heel het dal is een web van goed aangegeven routes. Met de Vorarlberg-app kan je met je smartphone de QR-code van een route scannen en zo iedere meter op de voet volgen. Overal in het dal kom je langs kleine en grotere stuwmeren met waterkrachtcentrales. ‘Vooral elektriciteit voor Duitsland’, legt Marcus uit. Wat later komen we aan in Partenen en schuiven met een zucht onze benen onder tafel voor een late lunch. ‘Het is ook belangrijk om te

genieten’, lacht Marcus terwijl we klinken met onze *apfelschorle*, de eerste van vele bruisende appelsapjes.

Op ooghoogte met de steenarend

De volgende dag is het menens. Marcus komt ons al vroeg oppikken aan het hotel. Vanuit Schruns rijden we steil de bergen in. Ik schakel mijn motortje al snel naar ‘tour’. We gaan steeds hoger en het dorpje wordt alsmaar kleiner onder ons. Van iedere boom naast de weg bereiken we het topje en laten het dan weer klein achter ons. Achter iedere berg blijkt weer een volgende te liggen en traag begint zich het oneindige Alpenlandschap te ontplooien. Vanaf het moment dat je op ooghoogte bent met de buizerds en de steenarenden, weet je dat het leuk wordt.

In een lage versnelling blijven we rustig op de pedalen duwen, geholpen door het zachte gezoem van het elektrische motortje. De weg kronkelt naar boven naar de Ziegerberg. Hoog boven de weiden met bloeiende klaver, distels en paardenbloemen hebben

we een prachtig zicht op de *Drei Türme*, de Drie Torens: een trio van grijze pieken in de Rätikonberg-keten op de grens met Zwitserland. Voorbij het kleine stuwmeer Staubecken Gampadels slaan we rechtsaf het bos in. Tot nu toe was onze route altijd geasfalteerd, nu knarst het grind onder onze dikke mountainbikebanden. We rijden gelijk met de hoogtelijnen naar het westen. Door de bomen heen flitst de zon als een stroboscoop voor onze ogen. Stroomopwaarts langs een smal bergriviertje dat blauw naar beneden klatert klimmen we nog hoger de bergen in tot het Gauertal.

We hebben afgesproken met Hubert. Een 76-jarige man die een volledig authentieke zagerij onderhoudt. Al in 1910 is zijn vader begonnen met de bouw van Müller Ferdu. ‘Het water uit de bergen drijft de molen aan en zet via een net aan raderen de lintzaag in beweging’, legt Hubert trots uit. Om zijn woorden kracht bij te zetten, heeft hij een dikke, geveld boomstam klaarliggen. Het water stroomt de molen binnen en met een hels machinaal geraas komt het hele gevaarte op gang. De dik ingevette raderen klikken perfect in elkaar en tand om tand gaat de lintzaag steeds sneller op en neer. Van de stam wordt keurig een plank afgezaagd. ‘De hele zagerij is opgebouwd met traditionele materialen en alles werkt enkel en alleen op waterkracht’, drukt Hubert ons op het hart.

Bedreigde steenschapen

Tegen de flanken van de groene bergen grazen kleine kuddes *Montafoner* steenschapen. Typische beestjes van hier, verzekert Marcus ons. Hoewel het schapen-ras met uitsterven wordt bedreigd, lijken ze hier erg op hun gemak. Met hun robuuste schouders en

gekrulde horens zien ze er minder vriendelijk uit dan ze in werkelijkheid zijn. Het oude ras was vroeger erg geliefd omdat ze tegen een stootje konden, niet onbelangrijk in de bergen waar het weer plots kan omslaan. Nu proberen lokale boeren nieuw leven in de populatie steenschapen te blazen met de promotie van hun wol en vlees.

In het midden van een perfecte alpenweide staat de houten chalet van Andrea en Daniel Mangeng. Zij bouwden de typisch Oostenrijkse woning om tot hun Kristahof waar je biologisch kan eten en kan overnachten. ‘We hebben beneden in de vallei onze eigen boerderij waar we de meeste van onze ingrediënten vandaan hebben’, vertelt Andrea wanneer ze smakelijke maaltijdsalades voor onze neus zet met *sura kees*, een typische zure kaas van het Montafon. Veel van de kleine weggetjes in de bergen zijn overblijfselen van oude smokkelroutes. Omdat het Montafon een landsgrens deelt met Zwitserland, stikte het hier van de smokkelaars. Hoog in de Alpen, ver weg van bemoeienissen, liepen ezeltjes volgelden met luxegoederen zoals koffie en leder tussen Oostenrijk en Zwitserland. Tijdens de Tweede Wereldoorlog waren het geen goederen, maar mensen die over de paden gesmokkeld werden: zo konden verschillende Joodse families via de oude smokkelroutes aan de vervolging van de nazi’s ontsnappen.

Babysitten op koeien

Voor onze laatste dag in het Montafondal volgen we stroomopwaarts de rivier de Litz. Rechts van ons lopen er op geregelde afstanden kleine stroompjes vanuit het bergmeer Schwarzsee, duizend meter

hoger, naar beneden om zich met het rivierwater te mengen. Dikke blokken graniet liggen verspreid in het ijskoude water, woest vanuit de bergen naar het dal gesleurd. Het slanke, gotische kerkje van Silbertal torent trots boven het kleine dorpje uit. Hier woedde aan het einde van de negentiende eeuw de zilverkoorts. Zilver is er nooit gevonden, maar het dorpje heeft er wel haar naam aan overgehouden. We draaien het bos in. Tussen de dennenbomen schieten de kleine weggetjes kriskras door elkaar. In de verte op 1.731 meter hoogte, zien we de boerderij al liggen, de Ober Wasserstuben. Met een lange bocht draait de weg naar boven. Ik laat mijn motor nog wat harder werken en met een vriendelijk schokje wip ik vooruit. Een tijdens de wintermaanden verloren ski staat eenzaam tegen een kijkhut. ‘In de winter is het hier helemaal wit’, vertelt Marcus. ‘Nergens zie je nog een weg lopen en je hebt alleen de richels van de bergen om je te oriënteren.’

Hans en Antje zijn de dag voordien met hun kroost aangekomen op de boerderij. ‘We zijn er direct ingevlogen’, lacht Hans terwijl hij het stof van zijn broek klopt. Hij is houten dienbladen aan het maken om straks kaas op te presenteren. In het Montafon passen ze de ‘driestappenlandbouw’ toe. In de winter en de herfst staan de koeien beneden in de vallei, wordt het lente, dan gaan ze al een stapje hoger de bergen in en tijdens de zomermaanden helemaal tot boven in de Alpen.

’s Winters brengt Hans de skipistes in orde en zorgt Antje voor het huishouden, maar tijdens de zomer trekken ze met hun kinderen voor drie maanden de bergen in. ‘Het is nu mijn tiende jaar in de bergen’, vertelt Antje. Vanaf midden juni melken ze’s morgens en

Ebitemquia pra doluptat porepre ssinulla prorepu daectaque

>>>

Orrum hil modi iustisqui as re, con cum ex ex et
officia spictotae consequidunt voluptate milisquunt
anda voloribus voloris exerum fsdfqsdfds

Ehent quam laccab iliquis resed ulparis plantias ipsapis aut quaessus qu.

's avonds de koeien om er de traditionele *sura kees* van te maken. De koeien zelf zijn van een boer uit Schruns. 'Wij babysitten alleen maar eventjes', lacht Antje als ze ons meeneemt voor een rondleiding doorheen hun kleine zuivelfabriekje in de bergen. De grote blinkende ketels zitten vol verse melk. 'Met de centrifuge halen we het vet eruit. Daar maken we dan later boter van.' Zonder het vet is de *sura kees* erg mager. 'Als de melk gestremd is tot kaas, laten we die een dag staan en leggen de bollen dan in zout.' Naargelang de gewenste smaak blijft een bol kaas soms maandenlang liggen. De typische kaas wordt aan het einde van het proces nog door paprikapoeder gehaald.

Het is ondertussen al middag. In de zon hangen blauwe overalls te drogen. Antje komt met een plankje verse *sura kees* aanzetten en Hans schenkt de kleine schnapsglaasjes vol. We klinken op de zomer. 'Ik vind het fantastisch dat we dit aan onze kinderen kunnen meegeven', vertelt Antje terwijl ze naar de bergen rondom kijkt. Wij nemen het uitzicht nog een laatste keer in ons op en als we afscheid nemen, hopen we dat deze traditionele manier van leven met de natuur nog lang kan blijven bestaan.

Tijdens de lange afdaling terug naar Schruns bedenk ik dat Oostenrijk zich van een heel andere kant laat zien als je hoog de bergen in gaat. Het Oostenrijk van Hans en Antje, van de geur van verse kaas en wilde klaver, van de weemoedige ogen van de Alpenkoeien en de oneindige vergezichten. Met een e-bike geraak je daar nu ook zonder dat je tong tot op je knieën hangt en je te uitgeput bent om nog te genieten. En als we helemaal eerlijk zijn, hoe rustgevend een berglandschap ook mag zijn, de kick van een lange afdaling is natuurlijk ook niet te verwaarlozen. <<

Ehent quam laccab iliquis resed ulparis plantias ipsapis aut quaessus qu.

BLALA

Bestemming

ONDERTITELKE

TITEL

... blabla